

Kultuurikomisjoni tegevuse ülevaade
Riigikogu XIII koosseisu VI istungjärg (11.09.2017 – 21.12.2017)

Kultuurikomisjoni koosseis

Esimees:	Aadu Must	(Eesti Keskerakonna fraktsioon)
Aseesimees:	Laine Randjärv	(Eesti Reformierakonna fraktsioon)
Liikmed:	Yoko Alender	(Eesti Reformierakonna fraktsioon)
	Krista Aru	(Eesti Vabaerakonna fraktsioon)
	Toomas Jürgeinstein	(Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon)
	Viktoria Ladõnskaja-Kubits	(Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon)
	Heljo Pikhof	(Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon)
	Heidy Purga	(Eesti Reformierakonna fraktsioon)
	Toomas Väinaste	(Eesti Keskerakonna fraktsioon)

Istungite arv

VI istungjärgul pidas kultuurikomisjon kokku 25 istungit, millest üks istung oli koos sotsiaalkomisjoniga.

Eelnõude arv

VI istungjärgul määrati kultuurikomisjon 4 seaduse eelnõu juhtivkomisjoniks. Pärast VI istungjärgu lõppu jääb komisjoni menetlusse 1 otsuse eelnõu ja 5 seaduse eelnõu.

Kultuurikomisjoni menetluses olnud eelnõudest võeti vastu 2 seadust:

- **Spordiseaduse muutmise seaduse**

Seadus kehtestab olümpiavõitjale ja paraolümpiavõitjale ühesuuruse riikliku toetuse, mille arvestuslik suurus on Statistikaameti poolt avaldatud kolmanda kvartali keskmine brutokuupalk.

Algataja: Riigikogu liikmed

Komisjoni esindaja: Laine Randjärv

Menetlus: menetlusse võetud 13.04.2017; I lugemine 08.06.2017; muudatusettepanekute tähtaeg 22.06.2017, kl 17.15; I lugemine 07. 11.2017 ja III lugemine 16.11.2017

- **Spordiseaduse ja tulumaksuseaduse muutmise seadus**

Seadus näeb ette võimaluse hüvitada vabatahtlikkuse alusel tegutsevatele spordikohtunikele nende tegevusega seotud kulusid kuludokumente nõudmata. Kuluhüvitise määraks on kuni 20 eurot spordikohtunikuna tegutsemise päeva eest. Kulude hüvitamist saab taotleda spordialaliidu poolt atesteeritud või alla 20 aastane isik ning ta ei tohi saada samal võistlusel spordikohtunikuna tegutsemise eest tasu. Võistlused, millel vabatahtliku spordikohtunikuna tegutsemise kulude kuludokumentideta hüvitamist saab taotleda, peavad kajastuma spordiorganisatsiooni veebilehel avalikustatud võistluskalendris.

Algataja: Vabariigi Valitsus

Komisjoni esindaja: Toomas Jürgeinstein

Menetlus: menetlusse võetud 07.11.2017; I lugemine 15.11.2017; muudatusettepanekute tähtaeg 22.11.2017, kl 17.15; II lugemine 06.12.2017 ja III lugemine 13.12.2017

Menetlusse jääb 1 otsuse eelnõu ja 5 seaduse eelnõu

- **Riigikogu otsus „Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele“ (21 OE)**

Eelnõuga tehakse Vabariigi Valitsusele ettepanek allkirjastada ja esitada ratifitseerimiseks 1960. aasta UNESCO hariduslase valdkonna diskrimineerimise vastane konventsioon.

Algataja: Eesti Keskerakonna fraktsioon

Menetlus: menetlusse võetud 07.05.2015; muudatusettepanekute tähtaeg 21.05.2015; algataja ettepanekul ei ole eelnõu esitatud täiskogu päevakorda esimeseks lugemiseks

- **Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ja kutseõppeasutuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (207 SE)**

Eelnõu näeb ette koolilõuna toetuse määra ühe õpilase kohta. Koolilõuna toetuse alammäär ühe õpilase kohta on 1 euro õppepäevas. Koolilõuna toetuse jaotamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus.

Algataja: Eesti Keskerakonna fraktsioon

Komisjoni esindaja: Yoko Alender

Menetlus: menetlusse võetud 05.04.2016; I lugemine 17.05.2016; muudatusettepanekute tähtaeg 31.05.2016

- **Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmise seaduse eelnõu (245 SE)**

Eelnõu näeb ette eraldada valdadele ja linnadele igal aastal riigieelarveline toetus, mis kataks haridusele tehtavatele kulutustele lisaks ka tugispetsialistide tööõukulud. Seletuskirjas märgitakse, et tugispetsialisti teenuse tagamine on jäetud kohalike omavalitsuste ja koolide enda kanda. Kohalikud omavalitsused on väga erineva võimekusega ning väiksemad neist ei saa oma koolidele tihtipeale ühtegi tugispetsialisti majanduslikult lubada. Selline olukord seab haridusliku erivajadusega õpilased ebavõrdsetesse tingimustesse, kus tugispetsialistide kooli palkamine sõltub kohaliku omavalitsuse ja kooli majanduslikest võimalustest.

Algataja: Eesti Keskerakonna fraktsioon

Komisjoni esindaja: Laine Randjärv

Menetlus: menetlusse võetud 17.05.2016; I lugemine 20.10.2016; muudatusettepanekute tähtaeg 03.11.2016

- **Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ja kutseõppeasutuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (505 SE)**

Eelnõu näeb ette luua võimalus rakendada õpilaste suhtes täiendavaid mõjutusmeetmeid, et tagada turvaline ja õppimist soodustav koolikeskkond. Turvalisuse tagamiseks, ohuolukordade ennetamiseks ning vajadusel sekkumiseks näevad muudatused ette võimaluse koolil rakendada täiendavalt kahte mõjutusmeetet. Esiteks, võtta kooli hoiule esemed ja ained, mis on koolis keelatud või millega võib seada ohtu enda või teiste turvalisuse või mis on kohandatud vara rikkumiseks või hävitamiseks. Teiseks, viia läbi turvakontroll vaatlemise ja kompimise teel ning õpilase esemete läbivaatlus.

Algataja: Eesti Reformierakonna fraktsioon

Komisjoni esindaja: Krista Aru

Menetlus: menetlusse võetud 14.09.2017; I lugemine 16.11.2017; muudatusettepanekute tähtaeg 30.11.2017, kl 17.15

- **Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmise ning sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (519 SE)**

Eelnõu muudab hariduslike erivajadustega õpilastele õppe korraldamisega seonduvat regulatsiooni. Eelnõu suurendab tugispetsialistide toetust, et tõsta lastele vajalike tugiteenuste kättesaadavust. Lisaks nähakse eelnõuga ette regulatsioon riiklike haridusstipendiumite ja –preemiate maksmiseks haridusasutustes töötavatele inimestele. Eelnõu järgi on põhihariduse korraldamine haridusliku erivajadustega õpilaste ehk tuge vajavate õpilaste osas, kohaliku omavalitsuse üksuse ülesanne. Kuigi ka senini on lähtutud kaasava hariduse põhimõttest, mille kohaselt peaksid tuge vajavad õpilased

üldjuhul õppima elukohajärgses koolis ja ühtse põhikooli riikliku õppekava järgi, siis kehtiva õiguse järgi on riigil kohustus asutada ja pidada koole raskema haridusliku erivajadustega õpilastele. Riik jätkab erivajadusega lastele suunatud koolide pidamist leppides kohaliku omavalitsuse üksustega kokku nende pidamise võimalikus üleandmises. Eelnõu järgi on koolis tagatud vähemalt eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi (tugispetsialistid) teenus. Kui tugispetsialisti pakutav üldine tugi ei anna õpilase arenguks soovitud tulemusi, siis on koolil võimalik õpilasele rakendada valdkonna eest vastutava ministri moodustatud koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ja vanema nõusolekul tõhustatud tuge või erituge. Eelnõu järgi toimub õpilasele tõhustatud toe või eritoe vajaduse hindamine koolivälise nõustamismeeskonna ja kooli koostöös. Koolil on õigus õppetöö läbiviimist vastavalt kohandada. Selleks nähakse nii munitsipaalkoolide kui ka eraüldhariduskoolide pidajatele lisaks haridustoetusele ette vahendid kooli tegevuskuludeks (näiteks kohandatud õppevahendid ja keskkond). Lisaks suurendatakse kohalike omavalitsuste võimekust eraldades toetust ka üldist tuge pakkuvate tugispetsialistide teenuse kättesaadavuseks. Eelnõu näeb ette haridusvaldkonna töötajate tunnustamiseks riiklike hariduspreemiaid. Valdkonna eest vastutav minister määrab riiklikke haridusstipendiume

Algataja: Vabariigi Valitsus

Komisjoni esindaja: Heljo Pikhof

Menetlus: menetlusse võetud 28.09.2017; I lugemine 19.10.2017; muudatusettepanekute tähtaeg 02.11.2017, kl 17.15; II lugemine 19.12.2017; III lugemine 10.01.2018

- **Erakooliseaduse muutmise ning sellega seondult teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (520 SE)**

Eelnõu loob aluse riigi osalemiseks eraüldhariduskoolide tegevuskulude katmiseks. Eelnõuga tagatakse erakoolidele tegevustoetus kohaliku omavalitsuse üksuste keskmisel tasemel ja luuakse jätkusuutlik erakoolide rahastamise kava 2020+. Eelnõu ei puuduta eraüldhariduskooli pidajatele riigieelarvest eraldatava haridustoetuse andmise printsiipe õpetajate, direktorite ja õppealajuhatajate tööjõukulude, samuti muude kooli õppekava täitmiseks ja kooli pidamiseks vajalike kulude osas. Samuti on jätkuvalt kohaliku omavalitsuse üksusel õigus eraüldhariduskoolide pidajaid tegevuskulude katmisel toetada. Eelnõu järgi on toetust tegevuskulude katmiseks riigieelarvest võimalik eraüldhariduskoolil taotleda, kui on täidetud järgmised nõuded: koolile antud tähtajatu tegevusluba ja ta on eelnevalt tegutsenud 4 aastat; koolis ei ole õppemaksu või õppemaks on õpilase kohta keskmiselt kuus kuni 25 protsenti kuutöötasu alammäärast; kooli tegevusest saadud kasum investeeritakse õppe- ja kasvatustegevusse, sealhulgas õpikeskkonda; kooli eelarve ja hariduskulud on avalikud; koolil puudub maksuvõlg riigi ees või on see ajatatud ning koolile tegevuskulutoetuse eraldamiseks on andnud nõusoleku kooli asukohajärgne kohaliku omavalitsus.

Algataja: Vabariigi Valitsus

Komisjoni esindaja: Toomas Jürgestein

Menetlus: menetlusse võetud 28.09.2017; I lugemine 19.10.2017; muudatusettepanekute tähtaeg 02.11.2017, kl 17.15; II lugemine 20.12.2017; III lugemine 10.01.2018

Tagasi lükati 1 seaduseelnõu

- **Koolieelse lasteasutuse seaduse § 27 muutmise seaduse eelnõu (478 SE)**

Eelnõu näeb ette alandada lasteaia kohamaksu, millega soovitakse ühtlustada ja parendada olukorda Eesti erinevate piirkondade vahel. Seletuskirjas märgitakse, et seoses mitmekordsete vahedega lasteaia kohamaksudes ja alampalga määra tõusuga on vajalik piirata kohatasude ülempiiri.

Algataja: Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon

Komisjoni esindaja: Krista Aru

Menetlus: menetlusse võetud 06.06.2017; I lugemine 26.09.2017

Arutelu täiskogus

1. „Spordipoliitika põhialused aastani 2030. 2016/2017. aasta täitmise aruanne
(27.09.2017)

Parlamentarsed kuulamised

1. Ülevaade Haridus- ja Teadusministeeriumi 2017.a II poolaasta tööplaanidest
(11.09.2017)

Kutsutud: Haridus- ja teadusminister Mailis Reps, kantsler Tea Varrak, Eesti Noorsootöö Keskuse juhataja Edgar Schlummer, õiguskaitse osakonna juhataja Heddi Lutterus

2. Eesti Rahva Muuseumi protsesside analüüs ning 2014- 2016. a tehingute seaduslikkuse audit – arutelu (12.09.2017)

Kutsutud: Kultuuriministeeriumi kantsler Paavo Nõgene, asekancler Tarvi Sits, Kultuuriministeeriumi siseaudiiti osakonna juhataja Piret Nurmetalu ning auditit läbi viinud audiitor Siiri Antsmäe

3. Riigikantselei kõrghariduse ja teaduse rahastamise ja korraldamise rakkerühma tegevuse vaheülevaade (19.09.2017)

Kutsutud: Riigikantselei strateegiabüroo direktor Henry Kattago ja rakkerühma juht Katrin Pihor

4. Ülevaade Kultuuriministeeriumi 2017.a II poolaasta tööplaanidest – arutelu
(25.09.2017)

Kutsutud: Kultuuriminister Indrek Saar, kunstide asekancler Hillar Sein, kultuurilise mitmekesisuse asekancler Piret Hartman, spordi asekancler Tarvi Pürn, kultuuriväärtuste osakonna raamatukogunõunik Ülle Talihärm, Euroopa Liidu asjade nõunik Heili Jõe, kommunikatsiooniosakonna juhataja Ave Toots-Erelt ning ministri nõunik Silver Meikar

5. Ülevaade „Eesti spordipoliitika põhialuste aastani 2030“ elluviimise kohta. Täitmise aruanne – arutelu (25.09.2017)

Kutsutud: Kultuuriminister Indrek Saar, spordi asekancler Tarvi Pürn, spordiosakonna nõunik Malle Englas, kommunikatsiooniosakonna juhataja Ave Toots-Erelt ning ministri nõunik Silver Meikar

6. Ülevaade EV100 ettevalmistamise seisust (26.09.2017)

Kutsutud: EV100 juhtrühma esimees Toomas Kiho ning korraldustoimkonna juht Jaanus Rohumaa, Vabariigi Presidendi Kantselei direktor Tiit Riisalo ning riigisekretär Heiki Loot

7. Kollektiivne pöördumine "Aita Linnahalli seinamaaling lõpuni viia ja säilitada" – arutelu (28.09.2017)

Kutsutud: Kollektiivse pöördumise esitaja Rene Leet ja PRDS Eesti OÜ esindaja Kristo Konsap, Kultuuriministeeriumi kultuuriväärtuste asekancler Tarvi Sits ning Muinsuskaitse järelevalve osakonna juhataja Peeter Nork

8. Panoraamivabadus – arutelu (10.10.2017)

Kutsutud: Justiitsministeeriumi eraõiguse talituse juhataja Indrek Niklus, Kultuuriministeeriumi õigus- ja varahalduse osakonna juhataja Merle Põld ja arhitektuuri- ja disaininõunik Indrek Rünkla, Eesti Arhitektide Liidu esindaja Eeva Mägi, Eesti Audiovisuaalautorite Liidu esindaja Eero Johannes, Eesti Autorite Liidu esindaja Anne-Ly Hussar, MTÜ Fotopärand esindaja Vahur Puik, Eesti Kujundusgraafikute Liidu esindajad Tiina Tammetalu ja Katrin Leis, Eesti Kunstnike Liidu esindaja, Wikimedia Eesti esindajad Eva Lepik ja Raul Veede, Tartu Ülikooli intellektuaalse omandi õiguse professor Aleksei Kelli.

9. Eesti Filmi Instituut - ülevaade filmivaldkonna olukorrast (23.10.2017)

Kutsustud: Eesti Filmi Instituudi juhataja Edith Sepp, mängu- ja dokfilmide režissöör Jaak Kilmi, animarežissöör Janno Põldma ning mängufilmide tootja Esko Rips

10. Tartu Ülikooli pöördumine kõrgharidusseadustiku kaasajastamise seaduseelnõu väljatöötamise kavatsuse asjus – arutelu (11.12.2017)

Kutsutud: Tartu Ülikooli rektor, senati esimees Volli Kalm, Haridus- ja Teadusministeeriumi haridusseadustiku juht Sille Uusna ja kõrghariduse osakonna juhataja Margus Haidak